

Gud holder på å forandre sin menighet, og som følge av dette vil verden bli forandret. Millioner av kristne over hele verden fornemmer en umiddelbart forestående reformasjon av global størrelse. Disse sier egentlig: "Menigheten slik vi kjenner den, forhindrer menigheten slik Gud ønsker den." Stadig flere av disse er overrasket over å høre at Gud taler om de samme tingene. Der er en ny kollektiv erkjennelse av eldgamle åpenbaringer, et felles åndelig ekko. I de følgende "15 teser" vil jeg oppsummere deler av dette, og jeg er overbevist om at det gjenspeiler en del av det som Guds Ånd sier til menigheten i dag. For noen er dette kanskje Elias knytteneve-sky. Andre kan allerede kjenne regnet som strømmer ned.

Femten teser på veien mot en gjenfødsel av menigheten

1. Menigheten er en måte å leve på, ikke en rekke av religiøse møter

Før noen ble kalt kristne ble Jesu etterfølgere kalt "veien". En av grunnene var at de faktisk hadde funnet "veien til livet". Menighetens natur gjenspeiles ikke gjennom en stadig serie av religiøse møter ledet av kirkelig ansatte i hellige rom som er særskilt avsatt for å erfare Jesus, men gjennom den profetiske måte Jesu etterfølgere lever sitt hverdagsliv, i utvidede åndelige familier, som et levende gjensvar på de spørsmål som samfunnet i dag møter, på det stedet der det teller mest: i hjemmene.

2. Det er på tide å forandre systemet

For å innrette seg etter de aktuelle religiøse mønstre, tok den historisk ortodokse kirken etter Konstantin på 300-tallet i bruk et religiøst system som i stor grad var gammeltestamentlig, komplett med prester, alter, et kristent tempel (katedralen), røkelse og en gudstjenestefeiring hentet fra den jødiske synagoge-gudstjenesten. Den romersk-katolske kirke gikk videre og kanoniserte dette systemet. Luther reformerte virkelig innholdet i evangeliet, men lot de ytre formene av "kirken" være forbausende urørte. Frikirkene frigjorde systemet fra staten, baptistene dømte det, kvekerne tørr-rensset det, Frelsesarmeen uniformerte det, pinsevevnerne salvet det og karismatikerne fornyet det, men til denne dag har ingen gjort noe med den grunnleggende strukturen. Det er tid for å gjøre nettopp det.

3. Den tredje reformasjonen

Da Luther gjenoppdaget evangeliet med frelsen ved tro og nåde alene, startet han en reformasjon av kirken ved en reformasjon av teologien. På 1700-tallet gjenoppdaget bevegelser som Herrnhuterne en ny intimitet med Gud som førte til en spirituell reformasjon, den andre reformasjonen. Nå rører Gud ved selve vinsekkene, og setter i gang en tredje reformasjon, en reformasjon av strukturen.

4. Fra kirkehus til huskirker - fra menighetshus til husmenigheter

På nytestamentets tid var der ikke noe "Gudshus". Med livet som innsats minnet Stefanus utvetydig tilhørerne om at: "Gud bor ikke i templer som er skapt av menneskehender". Menigheten er Guds folk. Derfor var og er kirken hjemmehørende der folk hører til: i vanlige hus. Og der deler Guds folk sine liv i Den Hellige Ånds kraft. De har "spisekomster" – det vil si de spiser når de kommer sammen. De nøler ofte ikke med å selge privat eiendom for å dele åndelige så vel som dennesidige velsignelser. De underviser hverandre i ekte hverdagsituasjoner hvordan det er å adlyde Guds ord, gjennom dialog, og ikke som

skolelæreren. De ber og profeterer sammen, de dører, de taper ansikt og ego ved å bekjenne syndene for hverandre. De gjenvinner en ny felles identitet ved å erfare kjærlighet, akseptasjon og tilgivelse.

5. Kirken må bli liten for å kunne vokse seg stor

De fleste av dagens kirker er rett og slett for store for å kunne gi ekte fellesskap. De har for ofte blitt "fellesskap uten fellesskap". Den nytestamentlige menigheten var en masse som besto av små grupper, typisk mellom 10 og 15 i hver. De vokste ikke oppover til store forsamlinger med mellom 20 og 300 mennesker som fylte en katedral og derfor gjorde ekte og gjensidig kommunikasjon umulig. Nei, i stedet mangfoldiggjorde gruppene seg sideveis, som organiske celler, straks disse gruppene besto av mer enn 15-20 mennesker. Hvis det så var mulig samlet alle de kristne seg til feiringer som dekket hele byen, på samme måte som i Salomos buegang på tempelplassen i Jerusalem. Den tradisjonelle forsamlingsmenigheten slik vi kjenner den er statistisk sett verken stor eller vakker, men heller et trist kompromiss: En forvokst husmenighet eller en krympet feiring – og det verste er at den ofte mister dynamikken i begge.

6. Ingen kirke ledes av en pastor alene

Den lokale menighet ledes ikke av en pastor, men blir omsorgsfullt tatt vare på av en eldste, en person i nærmiljøet med visdom og ekthet. Den lokale husmenighet inngår i et nettverk ved hjelp av tjenestene fra de fem embedene (apostler, profeter, pastorer, evangelister og lærere) som sirkulerer "fra hus til hus", og der tjenesten til apostelen og profeten er gitt en spesiell og fundamental rolle (Ef 2,20 og 4,11-12). En pastor (hyrde) er en svært nødvendig del av dette teamet, men han kan ikke oppfylle mer enn en del av den store oppgaven, nemlig å "utruste de hellige til tjeneste" og pastoren må derfor bli utfylt på en gjensidig måte av de andre fire embedene for å kunne fungere etter sin hensikt.

7. De riktige bitene – men satt sammen på en gal måte

Når vi legger et puslespill trenger vi å ha det rette bildet å pusle etter, ellers blir sluttproduktet, totalbildet, feil, og de enkelte delene gir ikke mye mening. Dette har skjedd med store deler av den kristne verden: vi har alle de riktige brikkene, men har satt dem sammen på feil måte. Dette kan skyldes frykt, tradisjon, religiøs misunnelse eller en mentalitet av makt og kontroll. På samme måte som vann kan eksistere i tre ulike former – is, vann og damp – finnes de fem embedstjenestene som er nevnt i Ef 4,11-12: apostlene, profetene, hyrdene, lærerne og evangelistene i dag, men ikke alltid i den "rette form" eller på de rette stedene. De er ofte frosset til is i et rigid system av institusjonalisert kristendom. Noen finnes som rennende vann, og noen har forsvunnet som damp ut i de tynne luftlag av tjenester som reiser fritt og tilhører "uavhengige" menigheter uten å stå til ansvar for noen. Siden det er best å vanne blomstene med den flytende versjonen av vann, er disse fem utrustende tjenestene nødt til å bli omformet tilbake til nye – og på samme tid eldgamle – former, slik at den totale åndelige organismen kan blomstre og de individuelle tjenestene kan finne sin riktige rolle og plass i helheten. Dette er enda en grunn til at vi trenger å gå tilbake til Skaperens originale tegning for menigheten.

8. Gud overlater ikke sin menighet til byråkratisk presteskap

Ingen menighet i det nye testamente ledes noen gang av en ansatt "hellig mann" som forestår kommunikasjonen med Gud og deretter fører noen relativt passive religiøse konsumenter etter Moses' forbilde. Kristenheten har adoptert denne metoden fra hedenske religioner, eller i beste fall fra det gamle testamentet. Den kraftige profesjonaliseringen av kirken etter Konstantin har nå lenge nok vært en gjennomgående innflytelse. Det har delt Guds folk på en kunstig måte i lekfolk og geistlighet. I følge det nye testamentet (1 Tim 2,5) er der "én Gud, og én mellommann mellom Gud og mennesker, mennesket Kristus Jesus". Gud kan ganske enkelt ikke velsigne profesjonelt religiøse i å tvinge seg inn mellom Gud og mennesker for evig. Forhenget er revnet, og Gud tillater mennesker å ha tilgang direkte til Ham gjennom Jesus Kristus, den eneste veien. For at den enkelte troende skal komme inn i sin "prestetjeneste" må dagens system endres totalt. Byråkrati er det mest tvilsomme av alle administrative systemer, fordi det i grunnen bare har to svar: ja eller nei. Der er ikke rom for spontanitet og menneskelighet, ikke noe rom for ekte liv.

Dette kan være greit nok for politikk og bedriftsledelse, men ikke for menigheten. Gud ser ut til å holde på å frigjøre sin kirke fra et Babylonisk fangenskap av religiøse byråkrater og kontrollerende ånder og ut til vanlige mennesker som er gjort ekstraordinære av Gud, og som på Jesu tid fremdeles luktet av fisk, parfyme og revolusjon.

9. Tilbakevending fra organisert til organisk kristendom

”Jesu legeme” er en levende beskrivelse av et organisk, ikke organisert vesen. Menigheten består på lokalt plan av en mengde åndelige familier som hører organisk sammen som et nettverk, og der måten disse delene fungerer sammen på er en integrert del av budskapet som helhet. Det som har blitt maksimal organisering med minimum organisk liv, må forandres til minimum organisering for å tillate maksimalt organisk liv. For mye organisering har ofte, som en tvangstrøye, kvalt organismen av frykt for at noe kunne gå galt. Frykt er det motsatte av tro, og ikke akkurat en kristen dyd. Frykt ønsker å kontrollere, tro har tillit. Kontroll kan derfor være av det gode, men tillit er bedre. Jesu legeme er tillitsfullt overlatt i hendene på mennesker som leder med tjenersinn og med en overnaturlig karismatisk gave – nemlig å tro at Gud fremdeles har kontroll, selv om de ikke har det. En utvikling av tillitsbaserte regionale og nasjonale nettverk trenges, ikke en ny organisering av politisk økumenikk, for at den organiske kristendom skal gjenoppstå.

10. Fra gudstjenestedyrkelse til Gudsdyrkelse

Bildet av mye av dagens kristenhet kan kortfattet, og litt formildende, uttrykkes på denne måten: et hellig folk som regelmessig kommer til et hellig sted på en hellig dag ved en hellig time for å delta i et hellig rituale ledet av en hellig mann kledd i hellig skrud mot en hellig avgift. Ettersom den vanlige ”opptredenorienterte” gudstjenesteformen krever stort organisasjonsmessig talent og administrativt byråkrati for å holde det gående, utvikler formaliserte og institusjonaliserte mønstre seg til stive og rigide tradisjoner. Statistisk sett er en 1-2 timers gudstjeneste svært ressurskrevende, men produserer faktisk svært lite frukt når vi snakker om disippelgjøring av mennesker, det vil si gjennom liv som blir forandret. I økonomiske termer kan vi snakke om en struktur med høye kostnader og små inntekter. Tradisjonelt har ønsket om å ”feire gudstjenesten på den rette måten” ledet til mye kirkesamfunnstenkning, strid om bekjennelse og navnekristendom. Dette overser ikke bare at kristne er kalt til å ”tilbe i ånd og sannhet”, ikke i katedraler der vi holder sangbøker, men overser også at det meste av livet er uformelt, og det er også kristendom som ”en måte å leve på”. Vi trenger å forandre oss fra å være kraftfulle skuespillere til å ”spille” i hverdagslivet med kraft.

11. Hold opp med å få folk inn i kirken – begynn å få kirken ut til folket

Kirken forandres tilbake fra en ”Kom-struktur” til igjen å bli en ”Gå-struktur”. Som resultat av dette må menigheten slutte med å prøve å få folk ”inn i kirken” og i stedet begynne å ta kirken ut til folket. Kirkens oppdrag blir aldri fullført ved bare å legge til den eksisterende strukturen. Oppdraget blir først fullført når kirken vokser opp som paddehatter ved spontan mangfoldiggjøring av seg selv hos de delene av jordens befolkning der Jesus ennå ikke er kjent.

12. Gjenoppdagelsen av ”Herrens måltid” som en middag med ekte mat

Kirkelig tradisjon har oppnådd å ”feire Herrens måltid” på en homøopatisk og dypt religiøs måte, karakterisert av noen få vindråper, en smakløs oblat og et trist ansikt. Men ”Herrens måltid” var faktisk mer et innholdsrikt måltid med en symbolsk mening enn et symbolsk måltid med innholdsrik mening. Gud gjenoppretter det å spise sammen når vi møtes.

13. Fra kirkesamfunn til feiringer for hele byen

Jesus ba om en universell bevegelse, og det han fikk var en rekke religiøse selskaper med verdensvide kjeder som markedsførte deres spesielle kristendomsmerke og som konkurrerte med hverandre. Gjennom denne merkelappstenkningen av kristenheten har mye av protestantismen derfor blitt politisk ubetydelig og ofte mer opptatt av tradisjonelle spesialiteter og intern religiøs strid enn å utvikle et kollektivt og samlet vitnesbyrd overfor verden. Jesus ba simpelthen aldri noen om å organisere seg i kirkesamfunn. I kirkens første tid hadde de kristne en dobbel identitet: de var sant nok Hans kirke og var vertikalt omvendt til Gud, og så organiserte de seg i henhold til geografi, dvs de omvendte seg også horisontalt til hverandre her på jorden. Dette betyr ikke bare de kristne naboene i nabolags- eller husmenigheter der de delte sine liv på lokalt nivå, men også at kristne kom sammen som et hele, med felles identitet, så mye som mulig til feiringer som dekket hele byen eller regionen der de legemliggjorde kirken overfor byen eller regionen. Ektheten i nabolaget koblet med en regional eller byomfattende felles identitet vil ikke bare gjøre kirken politisk betydningsfull og åndelig overbevisende, men vil åpne opp for en tilbakevending til den bibelske tanke om ”menigheten i byen”.

14. Utvikling av en forfølgelsessikker ånd

De korsfestet Jesus, alle kristnes Sjef. I dag er hans etterfølgere ofte mer opptatt av titler, medaljer og sosial respektabilitet, eller verst av alt, de forblir stille og er ikke verd å bli lagt merke til i det hele tatt. ”Salige er dere når dere blir forfulgt” sier Jesus. Bibelsk kristendom er en kraftig trussel mot hedensk gudløshet og syndighet, en verden som regjeres av grådighet, materialisme, misunnelse og alle slags demoniske etiske standarder, sex, penger og makt. Kristne av i dag i mange land er ganske enkelt for harmløse og høflige for å være verdig å bli forfulgt. Men når kristne igjen begynner å leve ut standarden for livet slik det beskrives i det nye testamentet og, for eksempel kaller synd for synd, vil omvendelse eller forfølgelse være en naturlig reaksjon fra denne verden som det alltid har vært. I stedet for kose oss i vårt reir av midlertidig religionsfrihet, bør kristne forberede seg på igjen å bli oppfattet som den hovedskyldige av verdenshumanismen, dette moderne slaveri der man *må* ha det gøy, og den åpenlyse selvtilbedelsen, det feilaktige senter i universet. Det er derfor kristne kjenner og må kjenne den ”undertrykkende toleransen” fra en verden som har mistet alle absolutter og derfor nekter å gjenkjenne og adlyde sin skaper, Gud, med Hans absolutte standarder. Koblet sammen med den voksende ideologiseringen, privatiseringen og åndeliggjøringen av politikk og økonomi, vil kristne – snarere enn de fleste tror – få sjansen til å bli lykkelig beskyldt for å være i ledtog med Jesus. Derfor trenger kristne å forberede seg nå for fremtiden ved å utvikle en forfølgelsessikker ånd og enda mer en forfølgelsessikker struktur.

15. Menigheten kommer hjem

Hvilket sted er det enkleste sted for en mann å være åndelig? Er det ikke når man glemmer seg bak en stor talerstol, oppdresset i hellig skrud og taler hellige ord til en masse uten ansikter og deretter forsvinner inn på et kontor? Og hva er det vanskeligste, og kanskje derfor det mest meningsfulle stedet å være åndelig? Hjemme, foran kone og barn, der alt han sier og gjør automatisk blir utsatt for en lakmus-test, og der hykleriets ugras effektivt blir luket ut og ektheten kan vokse. Store deler av kristenheten har flyktet fra familien, ofte det sted der man har opplevd åndelige nederlag, til organiserte kunstige forestillinger i hellige bygninger langt borte fra atmosfæren i det virkelige liv. Ettersom Gud holder på med å gjenvinne hjemmene, vil menigheten vende seg tilbake til sine røtter – der den kom fra. Den kommer bokstavelig talt hjem, og fullfører kirkehistoriens sirkel mot slutten av denne verdens historie.

Når kristne på alle livets arenaer, i alle kirkesamfunn og uansett bakgrunn, kjenner gjensvaret i sin ånd på hva Guds Ånd sier til sin menighet, og begynner å høre globalt og handle lokalt, vil de etter hvert fungere igjen som ett legeme. De vil organisere seg selv i nabolags-/husmenigheter og møtes til regionale feiringer eller feiringer for hele byen. Du inviteres til å bli en del av denne bevegelsen og gi ditt eget bidrag. Kanskje vil ditt hjem også bli et hjem som forandrer verden.

(Utdrag fra: Houses that change the world, Wolfgang Simson; Oversatt av: Bjørn E Strandberg, Tlf 38 17 99 17)